

Sergej Lukjanenko
Vladimir Vasiljev
VISAGALIO AKIS

Fantastinės apysakos ir apsakymas

Visagalio Akis buvo saugiai paslėpta jau kelis tūkstančius metų, tačiau po žemės drebėjimo apie Jos egzistavimą sužinojo ir Erelio klanų grobikai ir šiaip visokiausi plėšikėliai. Šiaurės ir Pietų vienuolynai nuo žilos senovės saugojo Visagalio Akį ir, užslinkus Tigro-kario metams, pernešdavo ją į vieną iš saugių Vietų. Tačiau šįsyk išrinktųjų vienuolių laukia nenumatytos kliūtys...

Iš rusų kalbos vertė BIRUTĖ JUOZAITYTĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
374 tomas. Serija įkurta 1990m.

Сергей Лукьяненко, Владимир Васильев
НЕДОТЕПА, ОКО ВСЕВЫШНЕГО
Москва, АСТ, 2006

Copyright © by Sergej Lukjanenko, Vladimir Vasiljev, 2006
Cover art copyright © Jason Engle, 2004
Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2006
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

Turinys

Vladimir Vasiljev
VISAGALIO AKIS

Dale Bailey
PASAULIO PABAIGA, KOKIĄ
MES JĄ ĮSIVAIZDUOJAME

Sergej Lukjanenko
NEGRABILA

Vladimir Vasiljev

VISAGALIO AKIS

Pirmas skyrius

1

Į vakaro tylą įsipynė ritmingi varpo dūžiai. Vienuolynas pasitiko saulėlydį. Raudonai avietinė saulė leidosi už Sao-Zu atšakos - Didžiojo Kalnagūbrio, apvainikuoto pūkinėmis sniego kepurėmis. Tik vienas kelias vedė į vienuolyną - pietinis, tas, kuris kilo iš apačios, nuo ežero slėnio. Nei vienam dar nepavyko persikelti per kalnagūbrį šioje vietoje, nors keletas siaurų takelių kilo aukštai į kalnus. Sklido keisti gandai, perduodami vos girdimu šnabždesiu, kad vienas šių takelių veda per kalnagūbrį į pačią šiauriausią pakrantę, tačiau jau daug metų niekas nėjo už Sao-Zu ir niekas iš ten neateidavo.

Vienuoliai, susirinkę į vakarinius apsivalymus, nusilenkė reikiamą kiekį kartų ir išsiskirstė į celes-tautus. Pirmo rato mokiniai nuvargę

slinko iš vėlyvųjų užsiėmimų, sitai darbininkai šlavė siaurus takelius ir treniruočių aikštes. Greitai ir jie nueis į savo tautą - didelį bendrą miegamąjį, esantį šalia virtuvės. Tik vartininkai mėnulio šviesoje tęs savo ramius nakties pokalbius.

Vienuolynas nurimo, pasislėpęs už neįveikiamų sienų, kurios aukščiau varžėsi su kalnų pušimis. Temo, paskutiniai saulės spinduliai tirpo gležnoje gaivoje.

Šaltas vėjas pūtė nuo kalno, atnešdamas amžiną ledynų kvėpavimą.

Keleivis pasirodė kelyje kartu su pirmosiomis žvaigždėmis. Jis skubėjo, sunkiai kvėpavo, remdamasis į ilgą lazda, kartais apsidairydavo. Pasiekė vartus, bukuoju lazdos galu tris kart pabeldė į Keleivio Rata, juoduojančią dešinės sąvaros centre.

Ant sienos pasirodė vartininkas, tyliai tartum šikšnosparnis.

- Tebūnie pagarbintas Kaomos vardas! - kiemiai pasakė keleivis, nulenkęs galvą ir delnu atlikęs ritualinį gestą.

- Per amžius tebūna! - pagarbiai atsiliepė vartininkas. - Kas atvedė tave į mūsų vienuolyną?

Jo ranka sustingo prie krūtinės.

- Prašau prieglobsčio ir apsaugos.

Vartininkas linktelėjo:

- Ar nepasielgei netinkamai, ar nesislapstai nuo Imperatoriaus teisėtos bausmės ir Kaomos pykčio (tegu būna pagarbintas jo vardas!)?

- Mano rankos ir širdis tyra prieš Imperatorių ir tuos, kurie Aukščiau.

- Vienuolyno vartai visada atviri klajokliams, nenusikaltusiems tiems, kurie Aukščiau! Įeik, keleivi.

Pirma sąvara prasivėrė, įleisdama vienišą svečią.

Du vienuoliai sutiko jį nusilenkdami ir sustingusiais prie krūtinės delnais. Keleivis taip pat nusilenkė, stovėdamas ant didžiulio penkinės antspaudo prie pačių vartų; po to suklu-po, padėjęs lazda, ir pabučiavo šventą vienuolyno žemę.

Jis čia nebuvo keturiasdešimt septynerius metus.

- Tu alkanas, keleivi? - paklausė tas, kuris kalbėjosi su juo, stovėdamas ant sienos ir vilkintis žalią Mokytojo apsiaustą su aštunto rato ženklą.

- Ne, chaate, šlovė Visagaliui (trumpas abi-

pusis nusilenkimas), gerieji žmonės pamaitino mane vidurdienį.

Mokytojas vėl linktelėjo.

- Broliai Che, nuvesk keleivį į svečių tautą.

Dar vienas nusilenkimas, dar šlovė Visagaliui ir prie vartų vėl tuščia, o vartininkai toliau tęsia savo nakties kalbas mėnulio šviesoje.

Kitą rytą keleivį nuvedė pas Aukščiausiąjį Mokytoją.

Keleivis buvo senas. Žili ūsai ir barzda, žila galva, susiraukšlėjęs veidas.

Tačiau jo akys degė, o raumenyse kaupėsi jėga. Kažkuo jis buvo panašus į Mokytoją, tik jo ūsai ir barzda buvo ilgesni, o plaukus, kaip visi vienuolyne, kirposi plikai.

- Satė? - nustebo ir apsidžiaugė Mokytojas. Keleivį jis gerai pažinojo, nors matėsi jie maždaug prieš pusę amžiaus.

Senis Satė pirmiausia nusilenkė Kaomos atvaizdui, po to Pirmajam-šventovėje ir šešiams jo šešėliams-Mokytojams.

- Sveikinu tave, Binai, Pirmasis-šventovėje, ir jus, Vyresnieji!

Paklūsęs Aukščiausiojo gestui, vienas tarnų-mokinių atnešė demblį ir keletą pagalvių.

- Sėskis, Satė! Ir nevadink mūsų Vyresniai-

siais, juk tu lygus mums, saugotojau.

Satė atsisėdo.

- Nejaugi dulkės kelio griovyje lygios saulės šviesai? Jūs - Kaomos tarnai, Vyriausi vienuolyne, o aš - vienišas, visų užmirštas senis.

Jautėsi, kad tokios kalbos buvo tik ritualas.

- Negeras žinias atnešė tau Satė, Pirmasis-šventovėje.

Išraiškingas žvilgsnis - tarnai išėjo iš Aukščiausiojo tauto, liko tik septynetas vyresnių ir keleiviai. Du Mokytojai atsistojo prie išėjimo.

- Aš klausausi tavęs, Satė-saugotojau.

Keleivis neatsitraukdamas žiūrėjo Binui į akis.

- Pavasaris prasideda, Pirmasis-šventovėje. Greitai lygiadienis, ne man priminti, kad ateina Tigro metai. Tai bus Tigro-kario metai.

- Aš atsimenu, Satė. Pietinio vienuolyno pasiuntiniai greitai išžygiuos, vedami mūsų brolio, Mokytojo Tao. Apeigos bus atliktos.

Tigras ateidavo kas dvylikti metai; tačiau Tigras-medžiotojas nieko nekeisdavo vienuolyno gyvenime. Kartą per dvidešimt ketverius metus ateidavo Tigras-karys, ir tuomet arba Kaomos Šiaurės vienuolynas, arba Pietinis (iš eilės) siųsdavo vienas kitam pasiuntinius. Iš-

rinkdavo du jaunos vienuolius, po vieną iš kiekvieno vienuolyno, gimusius Tigro-kario metais. Jie išeidavo iš karto po Turnyro. Kur - žinojo nedaugelis. Septyni kiekvieno vienuolyno Mokytojai ir dešimt išrinktųjų.

Grijždavo vienuoliai paprastai vasarą; pasiuntiniai svečiai tuoj pat išvykdavo į savo vienuolyną, ir viskas pasikartodavo po dvidešimt ketverių metų. Ir dar: jaunieji vienuoliai-išrinktieji beveik visada tapdavo Pirmaisiais-šventovėje. Prieš keturiasdešimt aštuonerius metus, kada Binui sukako dvidešimt ketveri ir buvo jis jaunas ir karštas, išvyko jis į kelionę kartu su Tao-pietiečiu...

Binas prisiminė tai ir vos pastebimai atsiduso. Veide nieko nesimatė - juk jau seniai jis ne jaunuolis-išrinktasis, o Šiaurės Kaomos vienuolyno Aukščiausiasis Mokytojas, Pirmasis-šventovėje.

- Erelio klanas kėsinaisi į vieną iš dvylikos Šventų Vietų. Kalnuose buvo žemės drebėjimas ir įėjimas į slaptavietę atsidengė.

Binas susiraukė.

- Atsitiktinumo dėka tai kaip tik dvylikta Vieta. Kaomos akis vos nepatekoj Erelių rankas.

Šešėliai-Mokytojai sujudo. To nebuvo nuo

vienuolyno įkūrimo. Akis visuomet buvo vienoje iš dvylikos Vietų, saugiai paslėpta nuo žmonių akių. Tigro-kario metais ją pernešdavo. Iš pirmos Vietos į antrą, kitą kartą - iš antros į trečią ir taip toliau. Akis suko ratus per amžius; dviejų vienuolynų vienuoliai visada turėdavo jėgų ją apginti.

Satė tęsė pasakojimą:

- Kvaili Ereliai pajudino Akį anksčiau - jie, žinoma, mirė, taip ir nespėję pasakyti savo Aukštiesiems, kur ją paslėpė. Liko tik vienas liudytojas, kuris žino, kur dabar Akis. Ereliai visur jos ieško, bet nesuras, jeigu laiku įsikišime.

- Kas jis? - tik dabar prabilo Binas.

Satė užsimerkė ir ilgą laiką tylėjo.

- Jaunuolis piligrimas iš Archipelago.

- Salos gyventojas? - Binas pašoko, sugniaužęs kumščius. - Didysis Kaoma! Pasaulio likimas svetimšalio rankose!

Pirmasis-šventovėje greitai nusiramino ir atsisėdo.

- Kur jis?

- Sostinėje. Slepiasi ir laukia signalo. Mano signalo.

- Ką tu siūlai, Satė?

Senis paglostė trumpą barzdą.

- Duok man septynis išrinktuosius ir aš atve-
siu jį čia. Tuo pačiu ir pamainos sau pasidairy-
siu. Tikiuosi, kad šį kartą išrinktieji verti...
chm... tų jaunuolių, kurie svajėjo pernešti Akį
iš dešimos Vietos į vienuoliktą prieš keturias-
dešimt aštuonerius metus.

Binas susimąstė.

- Gerai, Satė. Tik štai kas: nuo čia iki Sosti-
nės septynios dienos kelio, ir iš Pietinio vie-
nuolyno - keturios. Veskite svetimšalį į Pietinį
ir grįžkite su mūsų brolio Tao palyda.

Satė pagalvojo.

- Tu kaip visuomet išmintingas, Pirmasis-
šventovėje! Ereliai vargu ar sugebės tai numa-
tyti.

Binas palietė ranka krūtinę:

- Išmintingas tik Kaoma, mes - apgailėtini jo
tarnai, klausantys išmintingo patarimo.

Ritualinis šlovinimas.

Pliaukštelėjimas. Pasirodė vienuolis tarnas.

- Septynis išrinktuosius pas mane, jaunesny-
sis.

Vienuolis nusilenkė ir dingo.

- Kas bus pirmas, kaip galvoji? - staiga pa-
klausė Satė.

Aukščiausiasis patraukė pečius:

- Visi geri. Nors Danas Gešas tikriausiai stipriausias.

- Gešas? Lingo sūnus?

- Taip. Jis jau Mokytojas, įsivaizduoji! Jau beveik metai.

- O kiti kas?

- Rutas Ma, broliai dvyniai Kaatas ir Ao Hito, Julas Ju, Sanas No ir Lotas Zinas.

Satė palingavo galvą:

- Nė vieno nepažįstu. Tu niekada apie juos nerašei.

Aukščiausiasis nekantraudamas pažvelgė į didžiulį smėlio laikrodį, kurį apversdavo kartą per parą, vidurdienį.

- Kuo vardu svetimšalis?

- Maturana, Vyresnysis.

- Maturana, - pakartojo Pirmasis-šventovėje, vos judindamas lūpas, lyg būtų bandęs neįprasto vardo skonį. - Keisti jų vardai.

Satė pasakė:

- Tikriausiai mūsų vardai jiems taip pat atrodo keisti. Beje, - Satė pradėjo kalbėti pusbalčiu, - jis gimė Tigro-kario metais. Prieš dvidešimt ketverius metus.

Aukščiausiasis neatitraukdamas akių žiūrėjo į Satė, suvokdamas, ką tai gali reikšti.

Į tautą rinkosi išrinktieji vienuolių apdarais; vienas buvo su žaliu apsiaustu be apvado. Vienintelis dalykas, kas juos skyrė iš kitų vienuolyno gyventojų - ilgi plaukai, už nugaros surišti į kuodą.

2

Prieš dvejus metus, pavasarį, Danui ir dar šešioms ketvirto rato vienuoliams Vyresnieji liepė daugiau neskusti galvų. Prieštaraujant pirmam Kaomos vienuolių papročiui. Daugiau jų gyvenimas nepasikeitė. Baigiantis Žiurkės metams Danas pabaigė ketvirtą ratą, pirmas iš savo bendraamžių. Vienuolyno vyresnysis pasiūlė jam tapti Mokytoju. Danas nustebo: juk jis dar jaunas. Tačiau jo meistriškumas leido jam būti vienose gretose su Vyresniaisiais, šituo meistrais. Išlaikęs egzaminą (jis kovėsi su Vyresniaisiais!), Danas gavo žalią apsiaustą ir išsirinko ginklą: ietį. Ir pradėjo mokyti pirmą ratą, vakarykščius situs darbininkus kovos su ietimi būdų, nesustodamas tobulintis penkta-me rate. Taip praėjo dar metai; Danas suspėjo priprasti, kad jaunesnieji kreipiasi į jį "mokyto-

jau", nors dar neseniai tai jį linksmino.

Artėjo Tigro metai. Aukštesnių ratų vienuoliai staiga pradėjo lankyti penkto rato treniruotes, kurias pasiekė visi "iki" - gauruotieji, kaip juos pravardžiavo vienuolyne. Kartais jie įsikišdavo ir rodydavo gauruotiesiems ką nors naujo iš savo triukų ir būdų arsenalo. Gauruotieji stropiai įsimindavo, šlifuodami naują techniką.

Kažkas brendo, Danas tai jautė. Bet kas? Jis neparodydavo savo nekantrumo, nes penktas ratas yra penktas ratas ir jis Daną daug ko išmokė.

O vėliau visus gauruotuosius pakvietė pas Pirmąjį-šventovėje.

3

Pasaulietiški rūbai atrodė keisti ir nejaukūs. Danas tik ir žiūrėjo į save ir kitus, juokdamasis vien akimis. Buvo ko!

Satė į šį linksmumą nekreipė dėmesio, įsitikinęs, kad jis ilgai netruks.

Vienuolyno sienos liko toli, o priekyje tęsėsi ilgas kelias, nes po dviem mėnuliais begaliniai tik du dalykai: kelias ir pažinimas.

Kokia ji - Sostinė? Šį klausimą uždavė sau kiekvienas iš septynių....